

Vlindertuin, Utrecht

“Toen ik een oproep las van Stichting Vlinderbaan in de wijkkrant om mee te werken aan een vlindertuin heb ik mij direct aangemeld als vrijwilliger. De tuin ligt bij mij om de hoek in de wijk Witte Vrouwen in Utrecht. De tuin maakt deel uit van een groter geheel. De vlinderbaan is een strook van 20 kilometer lang en enkele kilometers breed tussen Amersfoort en Utrecht. De natuurgebieden, wegbermen, spoordijken en oevers in deze baan worden zoveel mogelijk vlindervriendelijk beheerd. De stichting is een particulier initiatief, waarin de gemeenten Amersfoort en Utrecht, Provincie Utrecht, Dierenpark Amersfoort, De Waterlijn en het Centrum voor natuur- en milieueducatie samenwerken.

Doel van de tuin is dat vlinders er kunnen verblijven, overwinteren en zich voortplanten. Dat betekent een tuin die windvrij is, zonnig, en dat er brandnetels staan als voedsel voor rupsen.

Wij hebben ook wat natte plekken aangelegd voor libelles.

Ik werk samen met zes andere omwonenden aan de tuin.

De Stichting Vlinderbaan heeft de vlindertuin financieel mogelijk gemaakt. Bij de start hebben wij een tuinontwerper in de arm genomen, die het plan heeft gemaakt en de planten geleverd. Verder werken wij zelfstandig.

Vroeger was de tuin een saai stukje grond tussen woningen en wat lage flats in, waar je gedachteloos doorheen liep.

Nu, na twee jaar, staat het stukje vol met allerlei soorten bloemen, voor de omwonenden een lust voor het oog, voor vlinders een paradijs.”

Ellen Alzer, vrijwilligster

bron: Hans Pieck

Groen bedrijventerrein in Alkmaar

Op initiatief van VSM, een fabrikant van homeopathische geneesmiddelen in Alkmaar, is het industrieterrein Beverkoog veranderd in een 'groen' bedrijventerrein met een grote variatie in biodiversiteit. VSM wilde het keurmerk halen van het Nederlands Kwaliteitsinstituut en zich profileren op maatschappelijk gebied. Daarnaast had het bedrijf behoefte aan uitbreiding van de kruidentuin. VSM combineerde deze twee wensen en maakte een plan voor een natuurlijke ontwikkeling van de afwateringssloot die grenst aan haar eigen terrein.

Het idee om de nieuwe kruidentuin te combineren met de ecologische ontwikkeling van de aanliggende openbare gebieden werd voorgelegd aan de gemeente Alkmaar en waterschappen. Het initiatief bleek te passen in het gemeentelijk beleid. De waterschappen hadden behoefte aan een concreet voorbeeldproject voor ecologische nevenfuncties en sprongen er op in. VSM vervult haar maatschappelijke functie: bezoekers kunnen de natuurvriendelijke oevers en de heem- en kruidentuin bezoeken. De diversiteit van flora en fauna is toegenomen; inmiddels hebben diverse ijsvogelpaartjes in de oevers gebroed en zijn er zeldzame libelle-soorten gesignaleerd. Het bedrijventerrein veranderde hierdoor in een aantrekkelijke, groene omgeving, waar werknemers en bezoekers kunnen rondwandelen en genieten. Kijk voor een digitale wandeling door de tuin op www.vsm.nl.

VSM, fabrikant homeopathische geneesmiddelen

bron: VSM

Behoud Stadspark in Groningen

“Het Stadspark in Groningen, een park aangelegd in Engelse stijl rond 1900, was toe aan een opknapbeurt. De gemeente Groningen beraadde zich samen met een adviesbureau op deze facelift. De plannen die dit opleverde waren ingrijpend; een machtige beukenlaan zou gekapt en rechtgetrokken worden en het monument van de oprichter van het park zou verdwijnen. Dit zette mij en verschillende andere verontruste burgers aan tot actie.

Sommigen riepen de stichting ‘Behoud het Stadspark’ in het leven om de krachten te bundelen. Een bodemecoloog onderzocht of wij de beuken, die volgens plan geroid moesten worden, konden behouden, met daarmee de structuur van het park en een stuk bos. Wij hebben uiteindelijk bereikt dat van de 220 bomen ongeveer 140 beuken bewaard zijn gebleven. Voor de bomen die gekapt moesten worden door ziekte of gevaar voor omwaaien, zijn jonge beuken aangepland. Wat bijzonder is, is dat de bodem onderzocht is. Die bleek verarmd en is vernieuwd. Het park, zo groot als de binnenstad van Groningen en ooit aangelegd als werkgelegenheidsproject, is behouden gebleven en dat levert de stad niet alleen veel bomen op maar ook veel cultuur!”

Rutger Noordam, verontruste burger

bron: Dette ten Doeschate

Heemtuin Goudse Hout, Gouda

“De ‘Heemtuin Goudse Hout’ is een gebied van 3,5 ha, gelegen in het recreatiegebied ‘Goudse Hout’, ten noordoosten van Gouda, vlakbij de Reeuwijkse Plassen.

Verschillende landschapselementen uit het Hollandse veenweidegebied zijn hier bij elkaar gebracht. De stichting ‘Heemtuin Goudse Hout’ beheert de heemtuin. Zij houdt de flora en fauna in stand, zoals die aanwezig was vóór de grote intensivering van de landbouw plaatsvond. Het gebied is formeel eigendom van het Natuur- en Recreatieschap Reeuwijk en Omstreken. Hiermee heeft de stichting een beheersovereenkomst gesloten.

De stichting bestaat uit een groep enthousiaste vrijwilligers. Elke zaterdagmiddag wordt er op de heemtuin gewerkt. De vrijwilligers zorgen niet alleen voor beheer en onderhoud, maar geven ook voorlichting, verzorgen rondleidingen, excursies en lezingen. De stichting nodigt ook scholen uit om de heemtuin te bezoeken en om daadwerkelijk mee te werken in de tuin. Een deel van de moestuin wordt bijvoorbeeld onderhouden door kinderen van de Vrije School. Het gebied is een mooie overgang tussen stad en platteland waar bezoekers vrij toegang hebben.”

Sjaak Witteveen, voorzitter Stichting ‘Heemtuin Goudse Hout’, www.heemtuingoudsehout.nl.

bron: Stichting Heemtuin Goudse Hout

Vogels op eiland de Klamp, Goutum, Friesland

“De jeugdvogelwacht Goutum beheert het eilandje De Klamp. Het eiland is ontstaan in 1955 nadat de bocht in een oude verbindingsweg net buiten Goutum, ter hoogte van de dorpsvaart, werd afgesneden.

Het eiland groeide onder beheer van de gemeente langzaam vol met bomen. In 1990 droeg de gemeente het beheer over aan de jeugdvogelwacht. Om van het eiland een vogelparadijs te kunnen maken, hebben de kinderen zelf een plan bedacht waar zangvogels, uilen en ook bijzondere soorten zoals vleermuizen zich thuis voelen. Ze zijn aan de slag gegaan met bomen kappen, sloten en vijvers graven, hopen voor bergeenden aanleggen, bomen en struiken aanplanten en nestkasten ophangen. Als sluitstuk is er een vogelkijkhut gebouwd. Deze hut biedt uitzicht op één van de meest waardevolle weidevogelgebieden van Nederland. Ook kunnen de kinderen er na een dag werken samen pannenkoeken eten.

Het eiland is een groot succes, jongeren van de vogelwacht zijn enthousiast. De gemeente heeft toegezegd dat bij de toekomstige stadsuitbreiding van Leeuwarden het eiland gespaard blijft. Kijk op www.jeugdvogelwacht.nl.”

Hans Mojet, enthousiast vogelaar en oud-lid jeugdvogelwacht Goutum

bron: Jeugdvogelwacht Goutum

Naturally cool! Groene ontmoetingsplekken

Het project Naturally Cool nodigt jongeren tussen de 14 en 18 jaar uit hun eigen groene ontmoetings-, hang- of sportplek te ontwikkelen, in schoolverband (van VMBO tot VWO) of via het jongerenwerk.

Natuur loopt als 'groene draad' door het project heen. Uit een project in Nijmegen waar jongeren zich bogen over de vraag hoe hun ideale hangplek er uit zou moeten zien, bleek dat zij naar een combinatie zochten van sport en natuur; groen en ruimte te midden van al het stadsgeweld!

Het lesmateriaal leidt jongeren stapsgewijs door het traject, van ontwerp tot realisatie. Ze voeren buurtonderzoek uit, bouwen maquettes, presenteren hun plan aan de gemeente en onderhandelen over de realisatie. Op deze manier voelen jongeren zich serieus genomen, leren zij dat zij invloed kunnen uitoefenen op hun eigen omgeving, en krijgt de wijk een positieve impuls. Daarbij worden ze aan het denken gezet over de rol van natuur in hun eigen leven.

In verschillende steden, waaronder Amsterdam, Rotterdam, Nijmegen en Enschede, zijn projecten gestart. Het stappenplan staat geheel online; iedereen kan dus meedoen! Zie: www.naturallycool.nl.

Naturally Cool is een project van Stichting wAarde.

bron: Ploni Sikkes i.s.m. Nijmeegse Scholengemeenschap Groenewoud

Wereldtuin Katendrecht

Katendrecht is een wijk in Rotterdam Zuid, een buitendijks schiereiland tussen Maas- en Rijnhaven. Door onder andere de aanleg van de Erasmusbrug en het vertrek van het havenbedrijf Hanno heeft Katendrecht de laatste jaren een sterke verandering ondergaan.

Bart van Lieshout, initiatiefnemer van de Wereldtuin, ontdekte in de Tolhuisstraat een braakliggend terrein omgeven door huizenblokken en besloot hiervoor een plan te ontwikkelen. Tijdens zijn werk voor het Kunstenaarsinitiatief DSPS, dat zich inzet om kunstenaars een platform te geven, merkte hij dat kinderen in de buurt behoefte hebben aan een veilige en uitdagende speelplek. Zo ontstond het idee om een tuin te ontwikkelen. De Wereldtuin Katendrecht biedt kinderen met verschillende culturele achtergronden een plek waar ze samen kunnen spelen, leren en ontdekken.

De kinderen werken zelf mee aan de inrichting van de tuin en de activiteiten die plaatsvinden. Er worden ook lessen gegeven over natuur en kunst en er is een werkplaats waar kinderen kunnen bouwen. De Wereldtuin draagt op een belangrijke manier bij aan de integratie van verschillende bevolkingsgroepen in Katendrecht. Bart van Lieshout werkt samen met kunstenaars, klus-jesmannen en vrijwilligers (mensen uit de buurt). De Wereldtuin wordt financieel ondersteund door verschillende fondsen en sponsors. Meer informatie is te vinden op www.wereldtuinkatendrecht.nl.

Bart van Lieshout, initiatiefnemer

bron: foto's kinderen van Katendrecht

Circus, fort of heksenkring, Heerenveen

De gemeente Heerenveen besloot enkele jaren geleden kinderspeelruimte op te nemen in haar groenbeleid om zo meer plekken tot speelplaats te kunnen bestempelen. Daarbij wil zij de inwoners van Heerenveen (jong en oud) meer betrekken bij hun leefomgeving. De gemeente startte met het project 'Circus, fort of heksenkring'. Met dit project laat de gemeente de kinderen zelf bepalen hoe en waarmee ze willen spelen. Kinderen kijken nu eenmaal met andere ogen dan volwassenen naar wat leuke speelmogelijkheden zijn. Op verschillende speelplekken in Heerenveen staan nu bouwsels van boomstammen, een boomhut, wigwams, skelterbaan en klimtorens.

Heerenveen bestaat uit vijftien dorpen en acht wijken. Elk van deze kernen werd gevraagd mee te doen aan dit project. Kinderen werden gevraagd hoe ze het liefst wilden spelen. Ook ouders werden op deze manier actief betrokken. Uitgangspunt voor de gemeente was dat bewoners de inrichting van de speelplek zelf invulden binnen een beschikbaar gesteld budget; de gemeente zorgde voor het grondwerk.

De gemeente heeft ervoor gezorgd dat elke speelplek, van plan tot uitvoering, binnen een jaar gerealiseerd werd. Dit tot grote tevredenheid van de bewoners. Bewoners houden zelf toezicht op de speelplekken.

Gemeente Heerenveen www.heerenveen.nl

bron: gemeente Heerenveen

Gered landschap, Groningen

“In het nieuwe industriegebied Eemspoort, aan de zuidoostkant van de stad Groningen, loopt de Euvelgunnerweg. Een eeuwenoud tracé: de middeleeuwse toegangsweg tot de stad vanuit het zuidoosten, langs een nog veel oudere waterloop, het Winschoterdiep.

Door de bouw van het industrieterrein Euvelgunne kwam dit stukje historisch Gronings landschap terecht aan de rand van een verzameling loodsen en andere bedrijfsgebouwen. Een paar jaar geleden rukte de Nieuwe Tijd ook vanaf de andere kant op en dreigde dit stukje groen op de kaart te veranderen in egaal grijs.

De buurtvereniging M.E.E.R.dorpen protesteerde: dit mooie, kronkelige weggetje-met-rivierloopje moest bewaard worden! En zowaar, dat is gelukt. Het groen is inmiddels aan twee kanten ingesloten door middelgrote bedrijven. Doordat er voldoende afstand is tussen de bebouwing, heb je toch het gevoel dat je door een stukje natuur fietst. In de herfst kun je bij één van de oude boerderijen een wilde kastanje op je kop krijgen. Er broeden eenden, meerkoeten en zwanen en de terreinbeheerder heeft er een grondwaterhoogte-aanwijzer geplaatst. Lang leve het lokale initiatief!”

Pieter Mulder, één van de initiatiefnemers

bron: Pieter Mulder

Tuinen voor ouderen, Amsterdam

In het tuinpark De Bongerd in Amsterdam-Noord huurt Fontis Amsterdam sinds 2002 een volkstuin van 700 m². Medewerkers en bewoners van de verpleeg- en verzorgingshuizen die bij de stichting Fontis zijn aangesloten, zijn er welkom om te tuinieren, te picknicken, in de zon te zitten of te vergaderen.

De tuin is een plek waar zij elkaar in een ontspannen sfeer kunnen ontmoeten en genieten van de rust en de natuur. De tuin is indertijd aangelegd door een groep enthousiaste vrijwilligers. In de tuin staan naast vele bloemen ook verschillende soorten kruiden, groenten en fruit. Fontis is in 2006 een fusie aangegaan met Antaris (verpleeg- en verzorgingshuizen) en Amstelrade, een voorziening voor lichamelijk gehandicapten. De tuin is gebleven en in Nieuw West is een tweede tuin in aanleg. De tuinen staan nu bekend als de Osira Groep tuinen.

Binnen de stichting wordt budget vrijgemaakt voor onderhoud, huur, vaste lasten en aanschaf van klein materiaal. Van de gemeente Amsterdam ontving Fontis bij de start subsidie voor het plaatsen van het tuinhuis en een gedeelte van de inrichting. De tuin is rolstoeltoegankelijk en open van april tot en met oktober. Zie www.natuurengezondheid.nl.

bron: Marga Bögels

Oproep

Bouw mee aan de tentoonstelling!

Kasteel Groeneveld wil in deze tentoonstelling graag aandacht besteden aan initiatieven die bijdragen aan de groene leefbaarheid van de stad. Voorbeelden die stimuleren om net als Pluk op te komen voor ons recht op groen.

Op deze plek kan ook uw initiatief tentoongesteld worden! Heeft u zich ingezet voor het behoud van bijvoorbeeld een trapveldje of meegewerkt aan de inrichting van een stukje natuur?

Meld uw project dan aan. Zo bouwt u mee aan deze tentoonstelling en laat u anderen zien dat uw inzet er toe doet!

Voor informatie kunt u contact opnemen met m.eisner@minlv.nl of kijk op www.rlg.nl.

bron: Stichting Heemtuin Goudse Hout

